Een bijzondere installatie van O.C. Hooymeijer

Het Domein of de Wereld van Aldert-Jan Visser

Je moet er eigenlijk geweest zijn. In het kleine kamertje van het cultuurhistorisch museum Sorgdrager in Hollum op Ameland, om precies te zijn. Daar bevindt zich 'Het domein, of de Wereld van Aldert-Jan Visser.' Een vogelaar met veel grote prijzen op zijn naam. Een man die van een sigaar en een Nobeltje houdt, maar nog meer van de zangvogels die hij kweekt. Midden in de kamer staat zijn stoel, om hem heen talloze kooitjes met prachtige vogels. In het wandmeubel staan zijn trofeeën. Zijn sigaar rookt nog na, zijn Nobeltje is onder neus- en handbereik. In zijn oren klinkt voortdurend het prachtig gedirigeerde koor van zangvogels, met op de achtergrond de zachte klanken van de radio. Het is het werk van O.C. Hooymeijer. Een mixed-media project waarin alle zintuigen van de bezoeker worden geprikkeld. Wie het kamertje betreedt, stapt in het leven van Aldert-Jan Visser. Hij is er niet, maar je voelt zijn aanwezigheid en de gedrevenheid waarmee zijn passie gepaard gaat. O.C. Hooymeijer heeft deze bijzondere installatie speciaal voor de Kunstmaand Ameland 2014 gemaakt. De installatie is een vervolg op Hooymeijers eerder tentoongestelde 'Great Exotic Birdshow' en zijn in 2014 verschenen boekje 'De Kleine Gids voor de niet-bestaande Vogels van Europa'.

Gonneke Braakman

Beeldend kunstenaar O.C. Hooymeijer (Vlaardingen, 1958) studeerde in 1981 af aan de Academie voor Beeldende Kunsten te Rotterdam. Vanaf dat moment volgden vele succesvolle exposities, zowel in Nederland als daarbuiten. Met zijn opvallende series schilderijen en tekeningen, waaronder Red Light District, Indian Portraits en Contemporary 17th Century Portraits, verwierf Hooymeijer nationale bekendheid. Zijn kunstwerk 'O.C. Hooymeijers Panorama van Amsterdam' werd in 2002 geëxposeerd door het Amsterdams Historisch Museum als onderdeel van de tentoonstelling 'Liefde te koop'. In de periode 2009-2012 maakte hij de indrukwekkende en aangrijpende series 'Misbruik', 'Katholiek Misbruik' en 'De Verering'.

O.C. Hooymeijer. Foto: Linus Harms.

In zijn werk stond de mens altijd centraal. Met de start van zijn projecten 'The Great Exotic Birdshow' en 'De Kleine Gids voor de niet-bestaande Vogels van Europa', heeft de mens plaatsgemaakt voor de vogel. In deze meest recente werken springen zijn thematische aanpak, zijn expressionistische stijl en zijn niet te missen lijsten opnieuw in het oog. Hij gaat zelfs een stapje verder... Zijn tentoonstellingen worden, door onder andere het gebruik van geur en geluid, meer en meer een 'totaalbeleving'.

In galerie Des Beaux Arts te Heeze exposeerde Hooymeijer vorig jaar zijn 'Great Exotic Birdshow'. Honderden vogels waren er te bewonderen, zoals de Japanse Roodkopdwergkhaki's, de Zwartsnavelmonken en nog veel meer creaties aan niet-bestaand vogelschoon. O.C. Hooymeijer is, zoals hij het zelf zegt, een verzinner. Hij kan niet stoppen met dingen bedenken. Zelfs 's nachts gaat het fantaseren over

Nachtvuurbuik. Olie/mixed media, 47x40x30 cm. Foto: Linus Harms.

nieuwe kunstwerken door. Op dit moment draait alles om vogels. Een onderwerp dat overigens niet uit de lucht komt vallen. Als jongen ging hij er al met verrekijker en vogelgids op uit om vogels te spotten. Hooymeijer: 'Een mooie bijvangst van al dat vogelen was dat ik indertijd mijn buurmeisje voor de kijker kreeg. Zij wandelde vaak langs ons huis als ik vanuit de slaapkamer van mijn ouders de vogels in onze tuin observeerde. Inmiddels zijn we 40 jaar samen...'

Het was Anita van Os, artistiek leider van Kunstmaand Ameland, die de wand met vogelkooitjes in het atelier van Hooymeijer opmerkte. Ze vroeg hem te komen exposeren op het eiland. Dat resulteerde in een nieuwe installatie, speciaal ontworpen voor de Kunstmaand. 'In plaats van een gewone expositie van schilderijen vond ik het interessanter om mijn fantasie over een man die vogels kweekt en daar helemaal in opgaat, vorm te geven. Een beetje zoals ik vroeger bij mijn opa zag. Een man die zijn eigen wereldje creëert, zijn eigen domein waarin hij zich helemaal alleen kan terugtrekken.'

De man kreeg een naam - Aldert-Jan Visser - en het kunstwerk een perfecte locatie. Joop de Jong, directeur van Stichting Amelander Musea, wees Hooymeijer op een klein kamertje in het Sorgdrager museum in Hollum. 'Alles klopte', vertelt Hooymeijer. 'Het was precies wat ik voor ogen had.'
Hooymeijer beschrijft Aldert-Jan als een wat morsige, in zichzelf gekeerde man van ongeveer 60 jaar. Niet getrouwd, hij woont nog bij zijn ouders. Dag en nacht is hij bezig met de vogels. In zijn kamer ligt een cahier waarin hij alles bijhoudt. Een soort logboek, waarin hij op een abstracte manier alles noteert. De vogelgeluiden verzamelt hij op cassettebandjes.

Als je de kamer betreedt (niet meer dan drie bezoekers tegelijk!) voelt het bijna als een inbreuk op de privacy van Aldert-Jan. Zijn vogels en prijzen beslaan de wanden, de rook van sigaren dringt je neusgaten in en het aanwezige Nobeltje daagt je uit om er stiekem ook maar eentje te nemen. Hooymeijer: 'Dat laatste liever niet, maar plaatsnemen in de stoel mag altijd. Graag zelfs. Je kunt dan in alle rust de sfeer en de kunst op je in laten werken.'

In zijn werk worden de vogels soms vermenselijkt. Helemaal duidelijk wordt dat in 'De Kleine Gids voor de niet-bestaande Vogels van Europa'. Een kostelijk boekje, waar je bij elke omgeslagen bladzij moet glimlachen. Niet alleen om de beschrijvingen, doorspekt met de taal van de vogelaar, maar ook om de verrassende, humoristische details in de illustraties. De combinatie van schrijven en illustreren is briljant. Hooymeijer geeft een lesje in relativeren en het op de hak nemen van vooroordelen. Op een vreugdevolle, ontspannen manier. De kunstenaar beleefde zelf zo veel plezier aan het verzinnen en beschrijven van de niet-bestaande vogels, dat er binnenkort een vervolg verschijnt. O.C. leest ook voor uit zijn 'Kleine Gids'. Een gesproken column, te volgen via Facebook, YouTube en zijn eigen website. Met aan het eind van elk verhaal een vogelvolkswijsheid. Prachtige stukjes waarin hij beeldend, boeiend en humoristisch het leven en de gedragingen van niet-bestaande vogels beschrijft. Een digitale kunstuiting. Met een knipoog naar Nico de Haan, Nederlands bekendste vogelkenner en -beschermer.

Omslag van het kostelijke boekje De Kleine Gids voor de niet-bestaande Vogels van Europa.

Volgend voorjaar gaat 'Het Domein van Aldert-Jan Visser' hoogstwaarschijnlijk naar Natuurmuseum Fryslân in Leeuwarden. Daar wordt het, samen met talloze andere vogels van zijn hand, tentoongesteld.

Langstaarten. Olie/paneel, 55x25 cm. Foto: Linus Harms.

Overigens is alles uit het kamertje van Aldert-Jan te koop. Niet alleen de schilderijen van de vogels, maar ook de trofeeën, prijzen en tegeltjes met volksvogelwijsheden. Een prijslijst hangt in de gang voor het kamertje. 'De Kleine Gids voor de niet-bestaande Vogels van Europa' is, behalve via de website van de kunstenaar, ook verkrijgbaar bij de balie van het Sorgdrager museum.

Het mixed-media project is in ieder geval nog tot half oktober 2015 in Hollum, Ameland, te bewonderen. Je moet het gezien hebben. En maak dan vooral een selfie als je in de stoel van Aldert-Jan zit. Het kamertje van de bekende vogelaar is te vinden in de achtertuin van het museum. Zijn naam staat op de deur. Een houten specht is de deurklopper. Ga maar gewoon naar binnen, hij is er toch niet.

Aldert-Jan Visser
p/a Cultuurhistorisch Museum
'Sorgdrager'
Herenweg 1
9161 AM Hollum Ameland

www.ochooymeijer.com
ochooymeijer@hetnet.nl

Kleine Chileense nachtvuurbuik. Olie/paneel, 110x110 cm. Foto: Linus Harms.